

בריאות

הבדיקות שמסייעות לטפל טוב יותר בסרטן

שלדון ביצע בדיקת "אונקוטייפ פרוסטטה" ובכך נמנע מניתוח מיותר בערמונית, למירב לא נמצא טיפול יעיל ורק לאחר שביצעה בדיקת "טמפוס" נמצאה תרופה שמותאמת עבורה, ורחל אובחנה עם סרטן השד ובזכות בדיקת "אונקוטייפ שד" נחסך ממנה הטיפול המיותר בכימותרפיה. סיפורם של שלושה חולים שבזכות בדיקות גנומיות חדשניות קיבלו טיפול מותאם אישית ומדויק יותר

הוספת תגובה

רינה דריגוב | עודכן: 23.08.21 | 02:26

האזינו לכתבה 10 דקות

בשיתוף אונקוטסט

בשנים האחרונות התפתח תחום "הרפואה המותאמת אישית" ובין הייתר פותחו בדיקות גנומיות חדשניות לאבחנה של מחלות ממאירות לצורך חיזוי מהלך המחלה והתאמת הטיפול, על פי הפרופיל הגנטי הייחודי של הגידול ושל החולה. לרגל ציון יום הסרטן הבינלאומי מספרים שלדון, מירב ורחל על שלוש בדיקות גנומיות שונות של חברת "אונקוטסט" שסייעו להם, כמו לעוד אלפי מטופלים, להתאים את הטיפול המדויק והאפקטיבי ביותר עבורם.

שלדון שיין. "לבדיקה הזו יש משמעות גדולה"

בזכות הבדיקה נחסך ממני הניתוח לכריתת הערמונית

"כמעט כל אחד בגילי סובל מפרוסטטה מוגדלת, זו תופעה מאוד שכיחה. אבל לא העליתי על דעתי שמדובר בגידול ממאיר", כך מספר שלדון שיין (68) מהרצליה שאובחן עם גידול ממאיר בערמונית. "בתחילת שנה שעברה סבלתי מכאבים נוראיים ברגל. ככל שהזמן חלף, הכאב הלך והתעצם והרגל גם התנפחה. לאחר מספר ימים של סבל, החלטתי לנסוע לבית החולים מתוך הנחה שהבעיה תטופל ואוכל לחזור לחיי. אני אדם בריא ללא מחלות רקע, ולכן כל הסיטואציה הזו – הייתה זרה לי", מוסיף שלדון.

במהלך בדיקות אולטרה סאונד בבית החולים אותר קריש דם ברגלו של שלדון שככל הנראה חסם את זרימת הדם ברגל במשך מספר שבועות. "בשל העובדה שאני אדם בריא, ללא מחלות רקע וגורמי סיכון, הופנית לסדרת בדיקות במטרה לאתר את הגורם שהוביל לקרישיות יתר", מסביר שלדון, "אחד המומחים שבדקו אותי, היה אורולוג שמצא שמדד PSA- (חלבון שמוצר ומופרש בערמונית) היה גבוה, נתון שיכול להעיד על דלקת בערמונית, ערמונית מוגדלת ואפילו על גידול סרטני בערמונית".

שלדון הופנה באופן מידי לסדרת בדיקות מעמיקה אצל אורולוג מומחה. "ככל שביצעתי יותר בדיקות, כך קיבלתי תוצאות גבוליות שלא סיפקו אבחנה חד משמעית", מספר שלדון, "לבסוף הרופאים ביקשו שאבצע ביופסיה – תהליך בו נוטלים דגימה מרקמת הגידול החשוד על מנת לבחון אותה במעבדה תחת מיקרוסקופ". על פי תוצאות הבדיקה, אובחן שלדון עם סרטן ערמונית. "הצוות הרפואי הסביר על אחוזי הריפוי, ומידת האגרסיביות של הסרטן שאובחן אצלי. למזלי, הרופא אמר שלהערכתו הגידול שאובחן אצלי נחשב לסוג שאינו אגרסיבי, ושהערכתו ניתן יהיה לוותר על הניתוח שעלול לגרום לסיבוכים שונים", מספר שלדון.

על מנת להיות בטוח בהחלטה לוותר על הניתוח, החליט שלדון לבצע בהמלצת הרופא בדיקה גנומית שנקראת "אונקוטיפ פרוסטטה" של אונקוטסט. בבדיקה בוחנים את ביטויים של 17 גנים בתאי הגידול שהוצאו בביופסיה המשוכללת ל"מדד גנומי" בערך מספרי מ-100-0 המנבא עד כמה הגידול אלים, מה הסיכוי להתפשטותו בעשור הקרוב, ומה ההסתברות לתמותה ממנו.

"תוצאות הבדיקה חזרו והראו שהגידול שלי אינו אלים, שניתן לוותר על הניתוח ולהימצא רק במעקב תקופתי. זה לא אומר שזה מאחוריי אבל אלה בהחלט חדשות מצוינות עבורי", אומר שלדון ומוסיף: "לבדיקה הזאת יש משמעות גדולה מפני שקשה מאוד להתמודד עם חוסר הוודאות בניהול המחלה. אונקוטיפ פרוסטטה נתנה לי ביטחון בתהליך קבלת ההחלטות ואפשרה לי לנהל את הסיטואציה עם כלים אמיתיים".

"השימוש בבדיקה גנומית מאפשר לנו לקבל עוד מידע, ולברר האם ועד כמה הגידול אגרסיבי ומסוכן או שהוא מאפשר להסתפק במעקב בלבד", מסביר ד"ר איתי שטרנברג מנהל היחידה לאורולוגיה אונקולוגית במרכז הרפואי מאיר של קבוצת כללית. "אני מאמין שזה גם אחד מהפקטורים שנותנים למטופלים את השקט הנפשי להסתפק במעקב פעיל ללא צורך בטיפול, על אף אבחנה של גידול סרטני. הבדיקות הגנומיות נותנות לנו מושג על רמת הסיכון של הגידול אצל המטופל שלנו".

לדברי ד"ר שטרנברג, כמחצית מהמאובחנים עם סרטן ערמונית נמצאים בסיכון נמוך. "רמת האגרסיביות של המחלה בקרב אותם מטופלים היא כה נמוכה שאין צורך בהתערבות אלא מעקב ודחיית הטיפול במקרים בהם יש צורך בכך", הוא מסביר, "חצי מהמטופלים שנמצאים במעקב לא יזדקקו לטיפול במהלך חייהם משום שקצב התפשטות המחלה הוא איטי מאוד וגם כאשר אנו צריכים להתערב ולטפל, יש לנו אחוזי יעילות גבוהים מאוד".

גם בניתוחים וגם בהקרנות של הערמונית, עלולה להיגרם פגיעה בתפקוד המיני ובמתן שתן. "לאחר ניתוח יש נטייה לדליפה ולאחר קרינה נטייה לבעיות חסימתיות. לאחר הקרנות ישנן גם השלכות ארוכות טווח על מערכת העיכול כדוגמת יציאות דמיות וריבוי יציאות רכות", מסכם ד"ר שטרנברג, "על כן, כאשר ניתן להימנע מטיפול נעדיף זאת, ונבצע מעקב פעיל אחר המטופל".

רחל קליינמן. "גם אני נכנסתי לסטטיסטיקה"

Promoted Links by Taboola

90 דקות בלבד ועם אחריות לשנה- הסטארט-אפ שגומל את הישראלים מסיגריות

MindTech

ביקורת על הרב הראשי שהגיע לנחם את משפחת ולדר | הדיין ששמע את המתלוננות: מדובר בדופיל

יהדות

מאסר עולם ועוד 20 שנה בכלא לברק בן עמי, רוצח בתו התינוקת גוני

חדשות

חששתי מאוד מהכימותרפיה

"בכל שנתיים הלכתי להיבדק למרות שבמשפחה אין לנו היסטוריה של תחלואה בסרטן, ובכל זאת – גם אני נכנסתי לסטטיסטיקה", כך מספרת רחל קליינמן (65) מרחובות. "לפני כשנתיים וחצי ביצעתי בדיקה תקופתית לאבחון מוקדם כפי שאני נוהגת תמיד בשנים האחרונות. לאחר שהסתיימה בדיקת הממוגרפיה, הטכנאית ביקשה שנחזור על הצילומים כי קרתה תקלה", משחזרת רחל, "לא ייחסתי לכך חשיבות, מפני שחשבתי שהמכשיר באמת תקול. האמנתי שלאחר שאבצע צילום נוסף, אוכל לסיים את הביקור במרפאה, ולחזור לשגרת חיי".

אלא שבצילום התגלה ממצא חשוד בשד שמצריך בירור. "הטכנאית המליצה לי לבצע בדיקת אולטרה סאונד כדי לאשש או להפריך את החשד", נזכרת רחל, "לאחר שביצעתי את הצילום, התברר שהחשש היה מוצדק, והרופאים ראו בבירור גידול סרטני שהיה אומנם לא גדול אך מדאיג".

רחל הופנתה לכירורג שד להמשך טיפול. "הרופא הסתכל על הבדיקות שביצעתי וקבע שעל אף שהממצא קטן והתגלה שלב מוקדם, יש לבצע ניתוח ולהסירו. הייתי בהלם, זה נפל עליי כרעם ביום בהיר. אין לי מחלות רקע, לא הייתה לנו במשפחה היסטוריה של תחלואה בסרטן, כך שכל הנושא הזה היה זר לי מאוד".

לאחר שביצעה ביופסיה, נקבע לרחל מועד לביצוע הניתוח. "הרופא הסביר לבעלי ולי על התהליך וההחלמה. אלו היו רגעים לא פשוטים בכלל. רק אז התחלתי לעכל שאני חולה בסרטן", היא משתפת. "התמיכה של המשפחה הייתה חשובה ולכן החלטנו לספר לכולם מלבד בן אחד שחי בחו"ל על מנת לא להדאיגו", מספרת רחל, "באורח פלא וללא הכנה מראש, יום לפני הניתוח, הבן שלי הגיע לביקור בארץ. הוא לא ידע שאני חולה אבל כנראה שיש לו אינסטינקטים חדים. התמיכה של המשפחה חיזקה אותי מאוד".

במהלך הניתוח, הגידול הוצא בשלמותו ולאחר מכן היו צריכים הרופאים לקבל החלטה על אופן הטיפול. "הרופאה המליצה לי לבצע בדיקת אונקוטייפ שד של אונקוטסטט שבדקת ביטויים של 21 גנים בתאי הגידול ועל סמך התוצאות ניתן להעריך את הסיכון להישנות המחלה בעתיד ויותר מכך, מסייעת להחליט האם ניתן לחסוך את הטיפול בכימותרפיה".

רחל קיוותה שתוכל לוותר על הטיפול ממנו חששה יותר מכל. "לא סיפרתי לכולם שחליתי אלא רק למשפחתי הקרובה, וכידוע לכימותרפיה יש תופעות לוואי לא פשוטות המשפיעות גם על המראה החיצוני ולכן העדפתי להימנע עד כמה שניתן מהטיפול הזה", היא מספרת. "למרבה השמחה קיבלתי ציון נמוך בבדיקה והמשמעות המעשית הייתה שהתועלת מכימותרפיה קטנה עד אפסית, וניתן להסתפק בהקרנות ובטיפול הורמונלי בלבד".

עוד מוסיפה רחל: "מבחינתי זה היה מרגש. כשהרופאה התקשרה ואמרה לי שאין צורך בכימותרפיה, רווח לי מאוד. שמחתי שהסיכוי לחזרת המחלה הוא נמוך ושאוכל לחזור בהקדם לשגרת החיים שכל כך חשובה לי". כיום, רחל מטופלת בטיפול הורמונלי בלבד ונמצאת במעקב קבוע. "אני מרגישה מצוין ואין עדות לחזרה של המחלה. אני כל כך שמחה שביצעתי את בדיקת אונקוטייפ שד וממליצה גם לנשים נוספות על הבדיקה".

מירב זרזר. "באמצעות הבדיקה הרופאים קיבלו מושג מול מה הם מתמודדים"

"בזכות הבדיקה נמצא לי טיפול מתאים"

"משנת 2009 אני מתמודדת עם גידול סרטני, והרופאים אובדי עצות. רק לאחרונה בעזרת בדיקת טמפוס, הם הצליחו לאפיין את המחלה שלי, ולהתאים לה טיפול", כך מספרת מירב זרזר (50) ממעלה אדומים שחלתה בסרטן השד.

"לפני כשתיים עשרה שנים אובחנתי לראשונה עם סרטן. הייתי חצי שנה אחרי לידה, והרגשתי גוש מוזר בשד שהתגלה כגידול ממאיר. למרבה המזל, המחלה אובחנה בשלב מוקדם, ולאחר סבב של טיפולי כימותרפיה וניתוח להסרת הגידול, הייתי בטוחה שהמחלה מאחוריי ושניצחתי את הסרטן", נזכרת מירב, "ואכן, לאורך תקופה ארוכה, בבדיקות התקופתיות שביצעתי, לא הייתה שום עדות להימצאות המחלה".

אלא שבשנת 2015 הסרטן התגלה מחדש. "אחרי כמה שנים של שקט, ביום בהיר אחד הרגשתי שוב גושים בשד שעוררו את דאגתי", נזכרת מירב, "ניגשתי לרופאה שאצלה הייתי במעקב, והופנית למספר בדיקות שבסופן הגיעו למסקנה שמדובר בגידולים ממאירים בשד", היא נזכרת. מירב ביצעה מספר ניתוחים כירורגיים להסרת אותם הגידולים אך בכל פעם התגלו ממצאים חדשים. "לצערי בכל פעם כשחזרתי למנתח לביקורת, הוא ראה שישנם גידולים נוספים שנוספו", מספרת מירב. "הרגשתי שזה לא נגמר, זו הייתה סוג של מלחמת התשה קשה מול מחלה עיקשת שלא מרפה", היא מספרת.

מירב טופלה במספר תרופות ביולוגיות שונות שחלקן היו אפקטיביות, אולם לאחר זמן קצר השפעתן פגה והיא נאלצה לחפש טיפול אחר. בשנה האחרונה המחלה התפשטה ומירב הוגדרה כחולה בסרטן שד גרורתי. "בשלב הזה הרופאים היו אובדי עצות, הם לא הצליחו לאפיין את המחלה כמו שצריך או להתאים טיפול שיביא להטבה משמעותית במצבי", היא נזכרת. בעצת הרופאים הוחלט שמירב תעבור ניתוח נוסף והומלץ לה לבצע גם את בדיקה גנומית מקיפה ביותר, את בדיקת "טמפוס". מדובר בבדיקה מבוססת על ריצוף גנטי עמוק של 648 גנים שכיחים ברקמת הגידול הסרטני והיא מבצעת השוואה של הממצאים בגידול לריצוף אותם גנים מרקמה בריאה שנלקחת מהמטופל. ההשוואה בין המוטציות שנמצאו בגידול לבין אלו שנמצאו ברקמה התקינה מאפשרת 'למפות' את המוטציות שרלוונטיות לשגשוג תאי הסרטן ולהתאים את הטיפול האפקטיבי ביותר עבורו. "שמעתי על הבדיקה קודם לכן מחברות נוספות שחלו בסרטן, והסכמתי מיד לבצע אותה", מספרת מירב.

לאחר שבועות ספורים הגיעו תוצאות הבדיקה ולראשונה הרופאים הצליחו לאפיין את המחלה של מירב. "נראה שבאמצעות הבדיקה הרופאים קיבלו מושג מול מה הם מתמודדים", היא מספרת, "כעת אני ממתונה לתשובה האם אוכל להשתתף במחקר

קליני במסגרתו תינתן לי תרופה שהראתה יעילות בגידולים עם מאפיינים דומים למאפייני הגידול שלי. אני שמחה שביצעתי את בדיקת טמפוס, היא נתנה לי המון ביטחון ונטעה בי תקווה שאוכל לנצח את המחלה".

בשיתוף אונקוטסט

פורסם לראשונה: 07:55, 04.02.21

נושאים קשורים

סרטן רפואה

